Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda," 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 112. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК; П'ЯТНИЦЯ, 14-го ЧЕРВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 14, 1985 No. 112. VOL. XCII.

М. ЛІВИЦЬКИЙ ВІДВІДАВ УНС

На відвідинах в УНС (зліва): заступник голови Уряду проф. І. Самійленко, Президент УНР в екзилі М. Лівицький і головний предсідник УНС д-р І. Флис.

Джерзі Сити, Н. Дж. — У вівторок, 11-го червня, завітали до Головної Канцелярії УНСоюзу гості — Президент Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівицький і проф. Іван Самійленко, заступник голови Уряду та голова Комісії по відзначенню 65-річчя Державного Центру УНР в екзилі.

Під час зустрічі з головним предсідником УНС і головою УАКРади д-ром Іваном Флисом, гості обговорювали ряд важливих питань. Увага головим чином була сконцентрована на двох питаннях — 65-річчя Уряду УНР на вигнанні і напади, оркестровані в Москві, на українців на поселеннях у вільному світі.

Президент М. Лівицький підкреслив, що хоч 65 років перебування Екзильного Уряду УНР на чужині є сумною річницею, проте, Державний Центр плянує відзначити її в належний спосіб. Існування Екзильного Уряду є фактом важливим для всього українського суспільства, — сказав М. Лівицький, — і саме прийшов час, щоб цей Уряд ще більше розвинув свою діяльність саме тепер, коли совєтська аґентура зміцнила свій наступ на українців, закидаючи їм коляборантство з нацистами. Тим часом добре відомим фактом є те, що відразу після нападу Гітлера на Польщу Уряд УНР офіційно проголосив, що він, а тим і Україна, деклярують себе по боці західніх альянтів.

Гості, що після побачення з головним предсідником, зустрілись з редакторами щоденника „Свобода", жваво цікавилися діяльністю УНСоюзу і висловили своє задоволення з того, що Союз займається не лише справами асекураційного порядку, але й загально українськими національними справами.

Як президент М. Лівицький, так і заступник голови Уряду І. Самійленко підкреслили, що метою Державного Центру є репрезентувати тяглість Уряду УНР, що існував в Україні в 1917-20 роках, популяризувати українські державницькі ідеї на поселеннях і продовжувати боротьбу за звільнення України від московсько-большевицької окупації. Вони висловили надію, що УНСоюз в цілому, а „Свобода" зокрема уділять належну увагу популяризації ДЦ УНР в екзилі і сприятимуть у проведенні відзначення його 65-ліття.

ПАТРІЯРХ МИРОСЛАВ ВІДВІДАВ КЛІВЛЕНД

Клівленд (С. Кікта). — Ще в березні Патріярх Мирослав І. Любачівський прийняв запрошення найстаршої парафії у Великому Клівленді, в якій душпастирював 1951-67 роках, звеличати 75-річний ювілей своєю участю.

На летовищі у Клівленді гостя привітали в п'ятницю, 31-го травня, Владика Роберт Москаль, духовенство, Українські Злучені Організації, Союз Українок, школа св. Йосафата і гурт мирян. Після пресової конференції Патріярха перевезли моторкадою до резиденції Владики Москаля в Пармі, який ввечері прийняв його вечерою разом з Епархом Андрієм Патакі і латинськими єпископами Клівлендської Епархії.

Ювілейні торжества першої української парафії свв. апостолів Петра і Павла в Клівленді відбулися в суботу і неділю, 1-го і 2-го червня. Блаженніший Патріярх Мирослав відправляв Архиєрейські Літурґії — в суботу з Владиками Москалем й Патакі та священиками парафії: о. шамбеляном М. Ревтюком і о. Я. Михайленком, а в неділю з о. шамбеляном С. Чомком і о. Я. Михайленком. Відповідні гомілії голосили Владика Москаль і Патріярх; співав катедральний хор під дириґентурою Є.Садовського.

Спільною трапезою для 640 присутніх в катедральному будинку св. Йосафата проводив о. шамбелян С. Чомко з Гартфорду, колишній сотрудник у Клівленді. Важливу, бо програмову промову свого уряду читав Первоієрарх ПУКЦ і Кардинал Любачівський, якого оваційно і з вдячністю вітали у всі дні його перебування тут. В часі трапези вшанували також колишнього пароха о. митрата Дмитра Ґреська, що 36 років розбудовував парафію, яка за його часу стала „матір'ю" чотирьох парафій; піонерського діяча, 94-річного Юрія Кодиша, що прибув з Володжі в березні 1910 року як почали будувати церкву, та Володимира Гавриляка, що 41 рік трудиться для парафії як заступник голови Церковного комітету, а тепер як муж довір'я.

На пам'ятку святкувань Ювілейний комітет видав за редакцією С. Кікти двомовну 94-сторінкову одноднівку з повною історією парафії й 103 ілюстраціями. Ввесь наклад 500 примірників був вичерпаний вже другого дня.

Перебування Владики Любачівського тут використано також для вшанування його всією Епархією св. Йосафата у вівторок, 4-го червня. Після Молебня трьох Владик, епархіяльне духовенство і миряни — понад 900 осіб — зібралися при спільній трапезі, якою проводив д-р Б. Футей з Вашінґтону.

У всіх цих врочистостях, релігійних і світських, брав участь як новий Епарх Рутенської Епархії св. Івана в Пармі Владика А. Патакі.

М. ҐОРБАЧОВ КРИТИКУЄ СВОЇХ МІНІСТРІВ

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов виступив у вівторок, 11-го червня, з різкою критикою совєтської економіки, називаючи винних по імени, і закликав до виправлення становища щодо поліпшення економіки.

„Багато високопоставлених керівників міністерств стараються дістати від держави якомога більше капіталовкладень і якнайменші виробничі пляни", — сказав М. Ґорбачов, критикуючи головні міністерства Совєтського Союзу.

Ґорбачов критикував міністра К.Н.Бєляка, керівника міністерства машинобудування для тваринництва і виробництва кормів, та керівника міністерства промисловості будівельних матеріялів А. І. Яшина, які, як він висловився, відзначаються особливою наполегливістю, коли хочуть дістати додаткові кошти.

Совєтський лідер також додав, що зовнішні фактори мають вплив на внутрішні проблеми і обвинуватив ЗСА в збільшенні „перегонів озброєнь", які вимагатимуть нових додаткових витрат на військові потреби.

Совєтський Союз буде і далі добиватися, щоб покласти кінець перегонам озброєнь, але перед лицем аґресивної політики і погроз зі сторони імперіялізму ми не можемо їм дозволити дістати над нами військову перевагу, — сказав Ґорбачов. — Ми змушені вкладати необхідні кошти в оборону країни.

Ґорбачов закликав до смілої перебудови економіки країни в дусі ідеалів комунізму.

Виступаючи перед вченими, економістами, інженерами, Ґорбачов дав їм зрозуміти, що питання перебудови економіки є головними питаннями, яким він приділяє велику увагу.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ СХВАЛИЛА ДОПОМОГУ ПОВСТАНЦЯМ

Вашінгтон. — Президент Реґен здобув велику перемогу в Палаті Репрезентантів у середу, 12-го червня, коли її члени 248-ма голосами проти 184-ох схвалили 27 мільйонів немілітарної допомоги для антисандіністських повстанців, що борються проти комуністичного уряду Нікараґуа.

Це рішення було тріюмфом закордонної політики Президента ще й тому, що сім тижнів тому, Палата Репрезентантів, контрольована демократами, голосами 303 до 123 проголосувала проти допомоги Нікараґуа.

Президент Реґен після того, як стали відомі наслідки голосування, заявив, що голосування в Палаті було „історичним для підтримки демократії і свободи в Центральній Америці. Цим рішенням було зміцнено демократичний рух в Нікараґуа проти екстремістів як з лівого, так і з правого таборів".

У четвер минулого тижня Сенат, де більшість належить республіканцям, схвалив допомогу партизанам в сумі 38 мільйонів долярів — 14 мільйонів в цьому році, а в наступному 24 мільйони.

Поїздка президента Данієля Ортеґи до Москви за допомогою і приречення президента Р. Реґена, що американський Уряд не буде змагати до повалення лівого режиму в тій країні сприяли тому, що Палата схвалила допомогу для повстанців,якої добився Президент.

Прем'єр Індії прибув до ЗСА

Вашінгтон. — Прем'єр-міністер Індії Раджів Ґанді, який в цьому році відвідав багато країн світу, в тому числі також Совєтський Союз, де він зустрічався з Міхаїлом Ґорбачовим, прибув у вівторок, 11-го червня ц.р. до З'єднаних Стейтів Америки і висловив під час розмови з кореспондентами на летовищі оптимістичні думки щодо співпраці Індії із ЗСА і злагіднення у відносинах між двома надпотугами світу, тобто ЗСА і СССР.

Як відомо, Р. Ґанді перейняв це керівне становище в державі після вбивства його матері Індіри в жовтні минулого року і від того часу перевів, як кажуть політичні спостерігачі, деякі корисні реформи та намагається тепер вивести Індію на ширшу арену міжнародної політики з підкресленням її великодержавности, але він не хоче міняти свого, а радше своєї покійної матері, політичного напрямку і бажає, щоб Індія залишилася невтральною державою, заприязненою з усіма країнами світу. Цю обставину зручно починають використовувати комуно-московські імперіялісти, які підписали з Р. Ґанді корисні для них договори про економічну і культурну співпрацю, яка напевно закінчиться шпигунськими скандалами, як пишуть про це зокрема консервативні газети в ЗСА.

Речники Білого Дому і близькі співробітники президента ЗСА Роналда Реґена висловили сподівання, що ЗСА й Індія будуть вести переговори на базі встановлення конструктивної співпраці між обидвома державами. Досі відносини ЗСА з Індією були дещо напружені у зв'язку із приязню Америки з Пакістаном, стратегічно важливою державою. Речники Адміністрації ЗСА не дуже задоволені становищем Ґанді щодо совєтської окупації в Афганістані і браку реалістичного підходу до загрози комунізму в Азії, але в майбутньому ці справи можна буде полагодити шляхом обопільних переговорів.

Крім зустрічі з президентом Р. Реґеном, Р. Ґанді зустрінеться з деякими членами його кабінету, зокрема державним секретарем Джорджом Шулцом, секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером та іншими. Він виступить також на спільній сесії обидвох палат Конґресу. Його перебування в ЗСА закінчиться в суботу, 14-го червня ц.р., відвідинами в Гюстоні, Тексас, центру міжпростірних полетів. Прем'єра Р. Ґанді супроводжатиме до Гюстону віцепрезидент Джордш Буш.

М. Аджа обвинувачує СССР і Болгарію

Рим. — Головний свідок обвинувачення в суді над учасниками замаху на Папу Івана Павла II Меґмет Алі Аджа на запитання судді „Що ви робили вліті 1980 року в Болгарії?" сказав: „Я не можу відповісти. Я боюся аґентів болгарської і совєтської служб безпеки. Мені погрожували".

Суддя попросив М. Аджу пояснити, в який спосіб йому погрожували, коли він перебуває в італійській тюрмі. Аджа відповів, що в кінці 1983 року кілька болгарських слідчих з дозволу італійських властей двічі відвідали його в тюрмі. Серед них був і Джордан Орманков, який є присутній на суді як спостерігач. Дж. Орманков буквально впав в гістерію, коли почув відповідь Аджі: „Один з болгарів, — відповів Аджа, — які були в мене в тюрмі, сказав мені: 'Якщо своїми зізнаннями ти принесеш шкоду Болгарії або Совєтському Союзові, ми знайдемо спосіб відплатити тобі'".

Орманков закричав, що Аджа бреше, бо при зустрічі болгарів з Аджою в тюрмі було багато свідків з італійських судових органів, в тому числі і суддя Ілярійо Мартелля.

Адвокат, який захищає на суді болгарів, що їх обвинувачують в організації змови проти Папи, заявив, що Аджа образив Болгарію

Цими днями під час допиту Аджі виявнилося, що він знав про недавню зустріч між Папою і віцепрезидентом Болгарії Георгієм Джагаровим. Відповідаючи на запитання судді Аджа підтвердив, що він чекав, що Болгарія зробить тиск на Папу, щоб він використав свій вплив в Італії для зм'якшення вироку турецькому терористові.

Аджа також підтвердив, що йому в тюрму передали слова одного з болгарів, який брав участь в зустрічі з Папою: „Ми сказали Папі, що не можна допустити, щоб постраждали слов'яни". З цих слів Аджа зробив висновок, що, спасаючи болгарів, Папа допоможе і йому.

Кореспонденти нагадали, що в перші дні суду, заявивши, що він Ісус Христос і передбачує швидкий кінець світу, Аджа потім додав: „Якщо Ватикан спростує ці мої заяви, я більше не буду давати жадних зізнань". Тоді цю дивну заяву Аджі розцінили як доказ того, що він зійшов з розуму. Але тепер багато що стало на свої місця: Аджа тим самим давав зрозуміти Ватиканові, що якщо, він обіцяє йому допомогу, він не буде викривати болгарську розвідку і совєтське КҐБ. Відповіді від Ватикану не було і Аджа почав зізнавати. У п'ятницю, 7-го червня, на вечірньому засіданні суду Аджа сказав з явним задоволенням: „Зі спокійною совістю я підтверджую: винна Болгарія!"

У вівторок, 11-го червня, Аджа несподівано заявив, що згідний повідомити про подробиці того, як він і його спільники дістали ґроші в оплату за те, щоб вбити Папу.

„Наказ вбити Папу надійшов з совєтської амбасади в Софії, — сказав Аджа. — Я, Бекір Селєнк, Ораль Селік і Тодор Айвазов зустрілися з першим радником совєтської амбасади в Софії в липні 1980 року. Зустріч відбулася в готелі „Вітоша". Совєтський дипломат передав мені три мільйони західньонімецьких марок (приблизно 1,2 мільйона долярів)".

Вийшла друга платівка В. Мішалова

Монтреаль. — Фірма „Євшан" з Монтреалю повідомляє, що вийшла нова платівка Віктора Мішалова з Австралії під назвою „Бандура II". Видання цієї платівки збігається з турне Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка, з якою виступає В. Мішалов.

Ця друга платівка, яка має 12 композицій включає також Генделя „Пассекалія", Баха „Сарабанде" і дві композиції самого бандуриста-соліста.

Платівки і тасьми можна купити в усіх українських книгарнях або замовити в: Yevshan Corporation, Michel, Box 125, Station St. Montreal, Que.

Платівка коштує 10 дол., включно з пересилкою.

Президент Рочестерського університету маршував з вишивкою на вилогах

Рочестер, Н. Й. — Коли президент Рочестерського університету Денніс О'Браєн маршував в 135-ій градуаційній церемонії університету, його було легко розпізнати з-поміж решти людей. Він мав на собі жовту тоґу із синьою обшивкою, а на вилозі було видно вишивані емблеми булави, символу його університетської влади.

Вишивка на вилозі президента — це українська вишивка Юрія Ганушевського, голови телекомунікації в Рочестерському університеті Ю. Ганушевський почав вишивати, коли мав дев'ять років. Від того часу він вишив сорочки, спіднички, обруси й інші домашні речі.

Тепер Ю. Ганушевський є головою Фестивального комітету парохії св. Йосафата та є активним у рочестерській громаді.

Вишивка на президента О'Браєна вилозі була зроблена золотими і синіми нитками, бо жовто-золотий колір є офіційною барвою цієї школи. Взір, яким вишивав Ю. Ганушевський, походить із Західньої України, а стиль — Яворівський.

Крім вишивання емблемок на вилогах для професорів університету, Ю. Ганушевський також вишиває інші речі для університету.

Відбувся вечір сатири й гумору

Філядельфія (М.Х.). — В неділю, 2-го червня ц.р., заходами 20-го Відділу СУА ім. Олени Теліги, відбулася тут в залі Українського Освітньо-Культурного Центру розвагова імпреза „У кривому дзеркалі", що пройшла з великим успіхом.

Імпрезу вміло зорганізувала та з дотепом і гумором вела імпрезова референтка Відділу Лідія Бульба.

На тлі оригінальної декорації відомого мистця-графіка Романа Василишина, що зображувала скомороха, який тримав у руці рожу, що відбивалася у кривому дзеркалі — будяком, виступали відомі мистці пера, поетеса Міра Гармаш в сатиричній метаморфозі Ївги Жак і журналіст та поет інж. Лев Яцкевич у сатирі на злободенні теми.

Ї. Жак, як звичайно, з великою імпресією і дуже доброю дикцією читала свої власні вірші і гуморески, а Л. Яцкевич також неменше захоплював слухачів своїми дуже дотепними сатиричними віршами, і гуморескою, за що виконавці отримали невгаваючі оплески від публіки.

Веселу програму вечора доповнила молода, талановита танечниця Андрея Карабін-Кнігницька, яка чарувала присутніх у двох гротескових танках, свого власного укладу, що їх виконала з притаманним їй хистом, та студент інженерії, багатонадійний співак Мирон Касіян, який полонив публіку своїми жартівливими і настроєвими піснями при дискретному фортепіяновому супроводі своєї власної хресної матері Дарії Лисий.

Присутні щиро приймали молодих виконавців та нагороджували їх довготривалими оплесками.

На закінчення цієї веселої програми членки Відділу, подякували всім виконавцям чудовими квітами.

Були також виграші, що їх отримали деякі щасливці.

Причаю і солодкім гості сердечно гратулювали всім виконавцям за їхні успішні виступи, а організатори вечора висловлювали побажання влаштовувати частіше подібні розвагові імпрези.

Фільм „Жнива розпачу" здобуває нагороди та позитивні відгуки

Джерзі Сиrі. Н.Дж. (О. Кузьмович) — Про англомовний фільм канадської продукції на тему Великого голоду в Україні у 1932-33 роках вже писалося багато. Всеж незвичайно цікаво послухати про генезу цього фільму та його теперішні і майбутні пляни від одного із тих, що були промотором комітету українських громадян Канади, які поставили собі за велике і почесне завдання допомогти своєю працею та фінансами продукції такого фільму.

Розмова із д-ром Остапом Винницьким дала нам багато цікавих інформацій і дозволила ще більше цінити цей перший англомовнний фільм призначений для чужинецької публіки, який зроблений справді професійно завдяки продуцентам Славкові Новицькому й Юрієві Луговому, але також завдяки незвичайній підтримці окремого комітету, який створився для цієї справи, під головуванням проф. Василя Янішевського.

Д-р О. Винницький в редакції „Свободи".

Д-р О. Винницький пояснює, що фільм постав з фінансовою допомогою цілого ряду українських громадян, що зложили свої добровільні пожертви на цю ціль, українських організацій і допомогою комісії багатокультурности, федерального департаменту і крайової дирекції фільмів

(Закінчення на стор. 3)

В СВІТІ

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА інформують, що війна між Іраком і Іраном набирає на силі, а бомбардування міст по обидвох сторонах триває фактично 24 години на добу. У вівторок, 11-го червня, іракські літаки заатакували курдську місцевість Сардашт, у якій загинуло від бомб 41 особа, а біля 100 осіб були поранені. Головне командування в Баґдаді заявило, що іракські джети атакують в першу чергу військові споруди, касарні, летовища тощо, але ніколи не скидають бомб на поселення цивільних осіб зумисно. Якщо гинуть цивільні люди, то тільки ті, які працюють у військових підприємствах. У відплату іранські літаки збомбили 21 іракську місцевість, головно у зоні воєнних дій.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД прем'єр-міністра Турґута Озаля застановляється тепер над пропозицією нового законопроєкту, який надасть більше прав поліції у зв'язку з неспокоями у багатьох провінціях Туреччини. Деяка консервативна преса і західні дипломати висловили турботу таким станом і заявили, що Туреччина повертається до поліційної системи.

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Фердінанд Маркос заявив, що у випадку, якщо комуністичне підпілля поширить свої дії на більш заселені місця країни, він буде змушений проголосити вийнятковий стан в країні. „Це є моїм обов'язком не допустити до перехоплення влади у Філіппінах комуністами чи соціялістами", — заявив Маркос кореспондентам в дуже рішучий спосіб. Рішення Маркоса підтримує армія і більшість членів його кабінету.

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ СССР заявив кореспондентам, що заява президента Роналда Реґена про те, що З'єднані Стейти Америки дотримуватимуться угоди САЛТ-II покищо тільки один рік вказує, що ця Адміністрація стримить до ліквідації договору з 1979 року підписаного у Відні між тодішнім президентом ЗСА Джиммі Картером і генеральним секретарем ЦК КПСС та головою Президії Верховної Ради СССР Леонідом Брежнєвим. У заяві совєтського міністерства також заперечується, що СССР будь-коли порушував ці угоди. Цю заяву міністерства західні дипломати заквалifікували, як черговий пропаґандивний маневр.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР МОРСЬКИХ частин в ЗСА Джан Ф. Лімен доручив зменшити негайно на 10 відсотків тих членів морських частин, що мають доступ до тайних документів. Він заповів, що це число в майбутньому зменшиться до 50 відсотків, як наслідок великого шпигунського скандалу з родиною Джана Вокера.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ для справ розвідки затурбована новим компромітуючим для ЗСА випадком шпиґунства на користь СССР, що проходило незапримічене впродовж довгих років, розпочала негайно розгляд шпигунських акцій совєтських аґентів на терені ЗСА. Хочуть прослідити чиє це було занедбання, що так довго могла родина Вокерів працювати для совєтської розвідки і ніхто того не помітив.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ РОЗПОЧИНАЄ працю комісія, яка публічно буде вести переслухання у справі травневої трагедії, в якій поліція кинула бомбу на хату, де жила негритянська радикальна група і при тому вогонь знищив понад 60 домів.

НА ПІДСТАВІ ТВЕРДЖЕННЯ голови Бюджетової комісії Палати Репрезентантів треба буде піднести оподаткування, щоб покрити великий недобір держави. Провідник більшості в Сенаті, сенатор Баб Дол заявив, що така можливість існує після того, як переведеться зменшення урядових видатків, а бюджет все ще матиме недобір.

УЧЕНЬ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ, що є свідком у розправі за минулорічне нещастя у розваговому парку в Ню Джерзі, де згоріло вісім молодих людей, зізнає, що невідомий йому хлопчина засвітив запальничку в темному тунелі одного з будинків парку і це спричинило вогонь. Він однак заперечує, що це саме він цю запальничку засвітив.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Обмежування зброї і дальші перегони

У 1970 році ЗСА підписали із СССР перший договір про обмеження стратегічної зброї, так званий САЛТ 1, а в 1978 році президент Джіммі Картер підписав із Брежнєвим другий подібний договір, САЛТ 2. Уже під час своєї передвиборчої кампанії Роналд Реґен обезцінював отой САЛТ 2, а коли прийшов до влади за першої своєї каденції то у 1981 році заявив, що йому не залежить на ратифікації того договору. А тому, що Сенат має більшість республіканців, то САЛТ 2 так і застряг у Сенаті, не підданий ніколи під ратифікаційний процес. Але Реґен, ставлючись неґативно надалі до концепцій „обмежування" зброї в договорах із Москвою та поручаючи замість „обмеження" — „редукцію" різних родів існуючої зброї, все ж заявив, що Америка буде дотримуватися того останнього договору з часу урядування Джіммі Картера.

Тепер справа态 зактивізувалася з двох причин. З кінцем цього року кінчається важність САЛТ 2. Женевські американсько-совєтські переговори про редукцію зброї застрягли на мертвому місці. Їх „перервано" без визначення нової дати їхнього відновлення бо новий кремлівський „бос" Міхаїл Ґорбачов ніяк не хоче погодитися, щоб ЗСА перевірювали можливість унешкідливлювати ворожі ракети налету — з космосу. Американська сторона закидає Москві, що вона зламала САЛТ 2, але цей закид хиткий, бо 1) нема на це явного доказу і 2) коли САЛТ 2 не ратифікований Америкою, то Москва може вважати, що має свобідну руку. Американські керівні чинники, відповідальні за стан свого збройного арсеналу, не припиняли дозброювання і в найближчому часі мають випродукувати новий тип підводного човна типу „Трайдент" (Тризуб), узброєного у 24 ракети з багаточленними атомовими „головками". Коли це станеться, то стан американських ракет на різну віддаль з атомовими „головками" переступить цифру 1,200 застережену, як максимальну у САЛТ 2. Це вже було б явне порушення того договору. І тоді СССР також дістав би, так би мовити, „леґальне право" продукувати свої далекосяжні ракети без числа-міри.

По американському боці були голоси, щоб взагалі не звертати уваги на те, як реаґують большевики, які вони все одно засекречують все те, про що явно говориться і пишеться в Америці. Але однаково американські союзники з пакту НАТО, як більшість сенаторів — між ними й республіканці — та державний секретар Джорд Шулц радили не давати Москві атутів для нової антиамериканської пропаґанди та особливо не давати Москві арґументу в руки, що вона „миролюбна" і прагне обмеження у зброєнні, а Америка воліє продовжувати перегони у зброєнні. Президент Реґен, хоч і далі не вірить у вартість переговорів і договорів з Москвою, знаючи, що вона всі договори ламає від своєї місії „угроблення світу" не відступить, усе ж пішов по лінії бажань европейських союзників і поради Шулца. У понеділок, 10-го червня, він заявив, що Америка надалі буде дотримуватися договору САЛТ 2, хоч він не ратифікований, і що новопродукованих ракет не включать до активного арсеналу.

Все це насправді макабрична забава. Вона формалістиними серпанками прикриває з обох сторін дальше безперервне зброєння. Насправді перегони у зброєнні не припиняються і є вже стільки смертоносних ракет, що актуальною справою стали публічні дебати — в яких сховищах, в яких підземеллях чи на безупинно рухомих залізничих возах і кораблях приміщувати нові ракети, щоби ворог не міг знищити їх у своїй першій атомовій акції.

Єдиним гамульцем для такої катастрофи світу є свідомість кожної сторони — і совєтської і американської — що третя світова війна з ужитком атомової зброї не дала б переможених ані переможців, бо навіть той, хто найбільше потерпів би від першої атомової агресії матиме силу і змогу у відплатній атаці заподіяти таку ж саму катастрофу першому агресорові. Понеділкова заява президента Реґена нічого не змінила в існуючій ситуації. Вона заспокоїла тільки тих, які лякалися, що в американській державній верхівці переможуть „яструби", які — за совєтською пропаґандою — є „палячами війни".

Ніна Строката-Караванська

ТАБОРИ СССР — ТАБОРИ СМЕРТИ

(З виступу на пресконференції поневолених народів в Оттаві 6-го травня 1985 року)

Проблема таборів, тюрем і примусової праці виникла разом із створенням імперії зла, що має одіозну назву Совєтський Союз.

Інформації про в'язнів СССР долали залізну заслону й продіставалися у вільний світ ще 60 років тому. А вільний світ вірив і не вірив цим інформаціям, дуже часто відвертався від них, бо повідомлення видавалися неймовірними, а значить — неправдивими.

Друга світова війна відвернула увагу від тюремно-табірної системи Москви. Це сталося тому, що европейці та американці побачили табори смерти, які створив Гітлер. Але ніхто з европейців чи американців досі не бачив таборів, які створила комуністична Москва. І тому пригадка Солженіцина про Архіпелаг ҐУЛаг була приголомшуючою. Але розповідь Солженіцина обмежена часом, коли він відбував ув'язнення. От і в европейсько-американському світі виникла помилкова думка, що після смерти Сталіна совєтська тюремно-табірна система зникла. Після Дахау і Авшвіцу важко було повірити, що десь ще в світі існують табори смерти. Та такі табори і досі існують в Совєтському Союзі.

Чому я називаю сучасні табори московської імперії таборами смерти? Адже немає там ґазових печей.

А як ще інакше можна назвати тюрму чи табір, де засуджений повинен прожити 7, 10, 15 років, не отримуючи достатнього й повноцінного харчування?

Як назвати тюремну камеру, в якій протягом 15 або й 60 днів в'язневі дають їжу через день і примушують скинути теплі шкарпетки й теплу білизну, а стіни камери промерзають від сибірського, уральського чи мордовського морозу?

У законодавстві СССР записано, що в'язень може отримати з дому харчовий пакунок лише після того, як закінчиться половина терміну його ув'язнення. Член Українського Національного Фронту Дмитро Квецько був засуджений на п'ять років ув'язнення в тюрмі й десять років — в таборі. Отже, він міг отримати перший харчовий пакунок на восьмому році неволі. Та треба знати, що в'язня можуть позбавити права і на цей так довго очікуваний пакунок. Адміністрація таборів і тюрем використовує кожну нагоду, щоб позбавити в'язня додаткової харчової допомоги.

А тепер скажіть, чи табори й тюрми Совєтського Союзу не є таборами смерти?

Для тих, хто ще має сумніви, я додам, що хворі в'язні позбавлені кваліфікованої й доброзичливої медичної допомоги, а лікарі, як і наглядачі, повторюють в'язням: „Тут вам не курорт." А ще люблять тюремно-табірні лікарі повторювати таке: „Я спочатку чекіст, а тоді вже лікар".

Такі лікарі — це не тільки ті, які зрадили присягу Гіппократа. Це вбивці хворих. А система, в якій вони працюють — це система таборів смерти. І в тих таборах живуть мученики — засуджені члени Української Гельсінкської групи та інші українські патріоти. Деякі з них, як українські в'язні Олекса Тихий, Юрій Литвин, Валерій Марченко, Олексій Нікітін, загинули мученицькою смертю в московській неволі. Загинули, бо суд післав їх до сучасних таборів смерти, які збереглися в країні, що є однією із сиґнаторів Гельсінкського акту.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. К-ий

На марґінесі виступів „України"

Спостерігаємо, що українська молодь дуже горнеться до народних танців може навіть більше, ніж до спорту. Давніше ще проявляла себе на сцені, тепер менше, на перешкоді стоїть мова, якої вдома не вживають з тієї простої причини, що їхні батьки про це не дбають, бо самі слабо говорять по-українськи. Крім народних танців нашу молодь ще потягає бандура і хоровий спів. Та все ж найбільше юних українок, українців побачите в танцювальних ансамблях. В Англії, наприклад, є стільки танцювальних ансамблів, що вони вже прямо не мають де виступати. Виступають очевидно найкращі.

Чимало танцювальних ансамблів маємо в ЗСА та Канаді — одні кращі, другі гірші.

У Чикаґо існує один із найкращих наших танцювальних ансамблів „Україна". Ним кермує Євген Літвінов, колишній член відомого не лиш у Совєтському Союзі, але й у світі — Ансамблю Павла Вірського.

Дня 4-го травня завітав оцей Ансамбль до Філядельфії, щоб показати свої вмілості. Цей ансамбль можна сміло показати американській публіці, уставивши танцюристів ростом під одну міру, коли виступає Corps de ballet-ом.

Якість продукції — висока. Це саме мона сказати про оформлення сцени, світло і звук, хоча в останньому тут і там траплялись незначні манкаменти. Та найбільше претенсій можна мати до складення самої програми зглядно до деяких „уведень". Мається на думці ґармошку, яка більше підходить до „лезґінки" чи „комаринського" і водки на сцені було „слішком замного".

У точці „Коли верба плаче" є примітка, що „вона одна знає про козацьку сміливість, одчайдушність, то неконечно „смерть у нерівному бою".

Знаємо про нерівний бій під Конотопом, але як він закінчився — відомо. Також нам відомо, як закінчилася ізраїльсько-єгипетська війна, хоча була нерівність під поглядом території і населення. І саме такий не-„нерівний бій" з перемогою меншого над більшим показати було б доцільніше, а не вмирати, щоб, на могилі „плакала верба".

„Повзунець" у Вірського виконувало, мабуть, чотирьох. Щоправда „Україна" випустила з „повзунцем" (та з іншими трюками), мабуть, учетверо більше шевців. Зате Вірський випустив на сцену понад двадцять відважних запорожців і так їх уміло розташував, що виглядало втричі більше й ці запорожці з піками і прапорами (дармащо з багровими, а не з малиновими) створювали враження героїчности, а не печалі, плачу.

Тут хтось може автора цих рядків „бити" за цей приклад (до речі всі наші ансамблі пішли вслід Вірського, а не Авраменка). Правду сказавши, треба було подивляти Вірського, що він у совєтських умовах, за винятком двох російських танків, своєю програмою міг на глядача викликати не абияке враження. І це добре знає хореограф і балетмайстер Євген Літвінов.

Ми взагалі звикли на сцену впроваджувати якийсь „панахидний" настрій.

Ми спеціяльно вичекали з надрукуванням цього тексту аж скінчиться турне, та віримо, що до наступного турне вже не матимемо ніяких претенсій.

І. Алексевич

У 90-РІЧЧЯ КОРИФЕЇВ УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

Дня 15-го квітня ц.р. сповнилося 90 років з дня народження парі великих сучасних наших мистців сцени, корифеям нашого театру: Олімпії Добровольській та Йосипові Гірнякові. Мистецько-театральні кола, а то й уся громадськість української метрополії відзначили цю дату з великою радістю — побажаннями та привітами цим двом визначним мистцям, які давно записали свої імена золотими літерами в історії нашого театру. З цього приводу відбулися концерти в Канаді (у Торонто) та в далекій Австралії, де поселилися деякі з колишніх вихованців великих майстрів. Тепер преса принесла оголошення про святкове відзначення наших корифеїв у Ню Йорку, на зустрічі, що її влаштовує Об'єднання українських письменників „Слово" у співпраці з Громадським Комітетом.

Життєвий шлях О. Добровольської і Й. Гірняка

Олімпія Добровольська і Йосип Гірняк були свідками і співтворцями доби, коли наш театр після бурхливих літ війни і революції — піднісся на вершини творчих осягнень. Молодий стрілець Усусус — Йосип Гірняк, у стрілецькому однострої пішов на службу Мельпомені й віддав їй усе своє життя: після вишколу в театрі Бесіда, у воєнному театрі УГА, через франківський Ансамбль — заблистів своїм талантом у найкращому театрі — „Березолі" під кермою великого Леся Курбаса. Тут його шлях схрестився зі шляхом Олімпії Добровольської, молодої акторки, що співпрацювала з Л. Курбасом уже кілька літ у „Молодому Театрі" і вона виконувала там провідні ролі, граючи поруч Леся Курбаса.

Після створення „Березоля" — талант Добровольської розвинувся ще більше. Й. Гірняк не став у „Березолі" не тільки одним із головних акторів, але став приятелем і довіреним співробітником великого режисера, у творенні цього театру історичного значення. І коли в 1930-их роках московські самодержавці рішили знищити українську культуру, вони знищили і театр „Березіль" і його творця Леся Курбаса. За Курбасом були заарештовані й інші, а між ними Микола Куліш і Йосип Гірняк. І вони були ув'язнені і заслані в концентраційні табори півночі. За Й. Гірняком пішла пізніше і його дружина Олімпія, щоби разом коротати неволю. За розповідями про блискучі ролі у світлі театральних лямп — ми забуваємо про цей героїчний період життя наших великих мистців, які враз із тисячами інших героїв тодішнього резистансу проти нищення України — засвідчили, що незламного духа знищити не можна.

Під час Другої світової війни О. Добровольська й Й. Гірняк прибувають до Львова, де вони добиваються нових акторських і режисерських успіхів. Історичною подією тих років є прапрем'єра на українській сцені „Гамлета" — у постановці Йосипа Гірняка (у Великому Театрі у Львові). У Львові, у ті воєнні роки, О. Добровольська і Й. Гірняк стали навчати у драматичній школі молодих адептів того мистецтва. На еміґрації енергія і творча наснага цих двох майстрів привела їх до нових великих успіхів. У важких таборових обставинах Театр-студію, що переїхала до ЗСА і пізніше перетворилася в Український Театр Америки. Глядач і громада високо оцінили працю корифеїв і віддячилися їм любов'ю і відданістю.

Книга „Нескорені Березільці"

Про Й. Гірняка існує уже багата література — й прийдеться незабаром говорити про гірнякознавство (як говориться про франкознавство і винниченкознавство). Ще в Україні за часів „Березоля" вийшла перша монографія про Й. Гірняка, Василя Хмурого, Юрія Дивнича та Евгена Блакитного: „В масках Епохи". На еміґрації, за членів Театру - Студії вийшла монографія про Гірняка пера Євгена Блакитного. Третя книга появилася в Ню Йорку, 1975 року знаменито зредаґована й написана Богданом Бойчуком. В 1978 році появилися „Спомини" Йосипа Гірняка, монументальна книга спогадів, що своїм змістом і засягом далеко вийшла за межі театральної сцени. За словами Івана Кедрина, „Спомини" Гірняка — це клясичний твір мемуарної літератури. Далі Богдан Бойчук приготовляє книжку статтей і есеїв Йосипа Гірняка.

Монографія „Нескорені Березільці"

Саме до 90-тиріччя наших великих майстрів сцени появилася книга-монографія під цим наголовком Валеріяна Ревуцького. Автор — знаний театрознавець, професор канадського університету у Вікторії (Б. Колюмбія) дав ґрунтовну, джерельну працю про театральний шлях О. Добровольської і Й. Гірняка. Розділ за розділом — охоплено всі періоди акторської діяльности: занотовані сотні й сотні роль виконаних у різних театрах, за різних періодів, занотовано ріст і розвиток „Березоля" на тлі розгрому української культури в 30-их роках. Змальовані роки львівської діяльности, еміґраційної (в Західній Европі) і врешті останній розділ — Українського Театру Америки. У монографії є коло 80 світлин, виконаних знаменито Володимиром Грицином. Безцінним у книзі є бібліографія про Добровольську і Гірняка, яку В. Ревуцький розшукав й упорядкував із справжньою професорською наполегливістю. Книга появилася у видавництві Об'єднання Українських Письменників „Слово", за загальною редакцією Уляни Любович. Мовна редакція — В. Сокола, мистецьке оформлення і обкладинка — Ореста Слупчинського.

Дня 16-го червня ц.р. відбудуться в Ню Йорку (при 136 Друга авеню, 2-га год. по полудні) святочна зустріч громадянства з нашими корифеями — героями — з нагоди їхнього 90-річчя та з нагоди появи книги „Нескорені Березільці". У програмі беруть участь: голова ОУП „Слово" О. Тарнавський, актори: С. Крижанівський, І. Варцаба та Лідія Крушельницька. Зі святочним словом виступить Уляна Любович. Атракцією програми буде висвітлення прозірок (виконання В. Грицина) — захоплююча панорама сотні світлин із сценічної кар'єри наших мистців.

У святі візьме участь автор — В. Ревуцький. Учасники зможуть переглянути й набути нововидану монографію.

Святочна ця зустріч буде нагодою для всіх любителів українського театру — вернутися думками в минуле і знову пережити тріюмфи „Березоля" і двох акторів, славних і нескорених березільців: Олімпії Добровольської і Йосипа Гірняка.

Теодор Терен-Юськів

Подружня малярська виставка

У першій мірі йдеться тут про виставку відомої у нас мисткині Зої Лимар, в ґалерії ОМУА, що була відкрита 5-го травня ц.р. Перша її виставка відбулась тут ще 1980 року. А цікаву і повчаючу історію Зої про горезвісне совєтське „розв'язання" національної проблеми хіба всі собі пригадують. Їй то не хотіла ніяк російська поліція заподати в пашпорті її українську національність, бо вона... уродженка Ленінґраду. По невпинних ходженнях і клопотах Зоя таки діпняла свого. Оцю саме історію разом з оцінкою на її першу виставку передало радіо „Свобода" навіть поза Залізну куртину.

Щойно тепер дізнаємось теж, що Зоя, крім малярських студій, закінчила в Ленінґраді і Ваґанову академію хореографії. Шкода, що така ставна і гарна чорнявка не танцює більше.

Попередньо виставляла Зоя сама, а її чоловік, Олексій Красновський, за національністю росіянин, тільки асистував їй. Тепер одну з кімнат ґалерії зайняли його картини.

Приємно ствердити, що Зоя зробила справді помітний поступ від часу першої виставки. Вона просто змінила на краще, як свій стиль, так і кольорит. Ще з першої виставки зустріли ми тут модерну, символічну картину-коляж „Україна", що її Зоя присвятила пам'яті свого діда, Нестора Лимаря, який загинув на Сибірі трагічно 1933 року. Цю працю подарувала вона Українському Музеєві в Бавнд Бруку. Малює Зоя оліями і пас-

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Святополк Шумський

ПОЛКОВНИК ТЕОФІЛ ОЛЬШАНСЬКИЙ — ПРИЗАБУТИЙ „КАМІКАЗЕ" УВО

I

Веселкою райдужних самоцвітів ряснілють в архівах нашої історії імена багатьох — творців української нації. **Це вони, оті одержимі наповнені безмежною відданістю та** любов'ю до України, без вагань віддавали своє, звичайно, молоде, у повному розквіті життя, складаючи його на священному жертівнику нації, створивши її своїми чинами, тому що націю творять вибранці та вибранки народу.

Слідами героїв Батурина і Полтави, Буші, Крут і Базару **прямують нові когорти месників - борців славної Українсь**кої Військової Організації УВО, членів підпілля західніх земель України.

Своїми чинами та своїми першими жертвами вони наголошують протест проти чужої окупаційної влади державної української території та ще раз підкреслюють її державну суверенність, ідентичність та українську душу. Однією із них, ім'я якої записане золотими літерами героїні-мучениці, є Ольга Басараб-Левицька.

Акції спротиву чужій польській окупації УВО не давали спокою окупаційній владі. Уряд президента річпосполитої — Станіслава Войцеховського намагався пацифікаційними переслідуваннями свідомого і провідного українського населення, та арештами чільних осіб і його провідників заманіфестувати закріплення прилучення Західньої України до Польщі. З цієї нагоди у 1924 році у Львові влаштували „Східні Торги", на які особисто прибув президент Польщі.

У ці бурхливі дні всенародного спротиву чужим окупантам, палаючи полум'ям любови до України та обуренням на зайдів, які знущалися над народом та нівечили нашу державність, поміж відважними вибранцями борців підпілля УВО вирізнялася постать молодого бойовика готового віддати себе Україні — Теофіла Ольшанського. Йому було лише 19 років життя, одначе будучи нащадком славного роду, який протягом віків не понизив своєї гідности і слави, та поміж поколіннями якого рясніє самоцвітом княжна Юліяна Ольшанська та її **батько князь Юрій Ольшанський — молодий Теофіл готовий був на найбільший чин.**

У добу, коли ми звикли оспівувати та возвеличувати наших відважних героїв-борців, які вже відійшли від нас, ми забуваємо про тих, що поміж нами. Цим разом ми **хочемо прославити ще в повного творчої енерґії та** творчого запалу-живому та активному поміж нами, першого з перших вибранців УВО, який повелінням Творця лишився живим, хоч без боязні йшов на смерть за свою батьківщину. Привітаймо його з нагоди 80-ліття його життя, пізнаймо його шляхетну українську істоту, та **зупинімося на деяких так захоплюючо-барвистих сторін**ках його життя, тому що він жив, творив і продовжує жити і творити в ім'я України та її народу, та славу його грядучих поколінь.

Молодий студент Теофіл Ольшанський під відданою виховною опікою свого батька, відомого у Хирові та цілій перемиській окрузі діяча — о. Івана Ольшанського, ще в ранній молодості закріпив свою національну принциповість. Наповнений любов'ю до **України та її народу став** членом УВО, де одержав свій перший бойовий вишкіл та **ідейне закріплення, та був готовий на наказ в ім'я великої** ідеї, якою була — Україна. Не ради пригодницької молодечої романтики став він членом **УВО, але пішов він** за покликом голосу своєї душі та національної української гідности. Втрата новвідродженої української держави та сучасний незавидний стан під чужою окупацією проймали його молодечу душу болем та закликали до чину.

І день його великого іспиту наспів, коли крайова команда УВО вибрала його з-посеред багатьох та доручила йому великий наказ: виконання атентату на президента річпосполитої Станислава Войцеховського у Львові, коли він буде проїздити каретою в день відкриття „Східніх Торгів". Цим актом УВО український нарід задемонструє перед цілим світом свій протест проти неправної чужої окупації західніх земель України. Свій акт він виконає в імені правного президента цієї землі — Євгена Петрушевича. І як молодому Теофілеві Ольшанському виголошував тоді „Юрик" (Юліян Головінський) в товаристві Сеник-Грибівського та „Урбана" — полковника Сушка наказ УВО, запитуючи: „Чи ви готові на таке діло?" „Так", — відповів молодий Теофіл без вагання. І **знову слідували запити: „Чи здаєте собі справу з того, що** це небезпечно та майже нема надії на втечу, і ви можете загинути разом зі своєю жертвою?", -коли вас зловлять тяжкі тортури і неминуча смерть. Чи чуєтеся ви в силах витерпіти та нікого, не зрадивши, віддати життя за Україну?"

„Я готовий та не боюся ні ворогів ні смерти. Одначе вірю, що так як і попередньо, так і цим разом висмикнуся якось та буду цілий" Підсилював себе молодий бойовик надією, в яку не вірив, і готовився до великого іспиту.

І день цей наспів у п'ятницю 5-го вересня 1924 -го року, на розі вулиць Коперника і Марійського майдану у Львові на президента Польщі Станіслава Войцеховського він кинув бомбу. Товпи народу, викликуючи у захопленні „віват", панічно подалися тікати, а він стояв спокійно чекаючи арешту. Але химерна доля судила інакше. Смертоносна бомба хоч і впала біля президента і „засичала", одначе не вибухнула, і Теофіл у здивуванні, не діждавшись сподіваного арешту спокійним кроком подався якнайдалі від того місця. Не зважаючи на те, що.. президента оминув цим разом „вирок смерти", неминучий арешт і ув'язнення Теофіла чи як його звали „Філька", мечем зависли над його головою.

Він був змушений покинути батьківщину, тому що так велів УВО, а з тим і Боже Провидіння. Прощаючись **нашвидко з батьками, які були оголомшені тією подією,** щасливо хоч і з пригодами перейшов він польсько-німецький кордон, та під час допитів розказав про причину своєї втечі.

У цей же час у Львові, польська безсила адміністрація у своїй істерії обвинуватила в атентаті Станислава Штайґера, студента права, жидівського віроісповідування — невинну жертву, який не мав ніякого співвідношення до атентату. Йому загрожувала смерть і тому Теофіл Ольшанський, зізнаючи перед німецькими урядовцями

(Закінчення на стор. 4)

Дует „Лідан" виступить на Фестивалі

Популярний дует з Чикаго, Ілл., „Лідан", який радо вітають, де б він не виступав, проспіває низку пісень на Українському Фестивалі в Голмделі, Н.Дж., у суботу, 15-го червня. Члени „Лідану" — Ліда Саєвич-Риндик і Богдан Бухвак, від поєднання імени яких і створилася назва дуету. На Фестивалі можна буде купити їхню платівку, яка недавно вийшла.

Завідує банком

Іван Т. Бойко був назначений асистентом головного скарбника і управителем Доллар Драй Док щадничого банку в бюрі на Другій авеню в Ню Йорку. Перед цим І. Бойко працював в комерційному банку.

І. Бойко навчався у Вестчестер каммюніті коледжі, і отримав диплом в банківництві в Американському інституті, банкових справ. І. Бойко є членом СУМА та членом управи групи української молоді при церкві св. Михаїла в Йонкерсі. Він є членом УНСоюзу.

І. Бойко

Банк, де І. Бойко тепер працює, є одним з найбільших щадничих банків та має понад 4.5 більйона дол. майна.

ПРОКУРАТУРА ПОЛЬСЬКОЇ Народної Республіки, яка розпочала два тижні тому політичний процес проти трьох колишніх провідних активістів вільної робітничої профспілки „Солідарність" — Богдана Ліса, Владислава Фразенюка і Адама Міхніка — закінчила своє обвинувачення вимогою засудити Фразенюка на п'ять років тюрми і на чотири роки двох інших згаданих підсудних. У підсумку прокуратор Маріян Мушиньскі вважав за відповідне підкреслити, що Фразенюк займався підпільною діяльністю після припинення діяльности „Солідарности" і мобілізував до тієї праці молодих поляків.

НА ЗАХОДІ ПОШИРИЛИСЯ спекулятивні інформації, що новий совєтський лідер Міхаїл Ґорбачов, замість посту голови Президії Верховної Ради, радше прийме пост голови Ради Міністрів СССР, щоб з цього посту мати практичну можливість впливати на деякі зміни в політиці і економіці. Цю інформацію подав до загального відома почитний журнал „Ю.Ес. Нюз енд Ворлд Ріпорт" у числі з 17-го червня у зв'язку із заплянованою сесією Верховної Ради в липні цього року.

В ІЗРАЇЛІ ЗАГИНУЛО 17 дітей і чотири дорослі особи під час зудару поїзду з шкільним автобусом на перехресті доріг біля Гайфи. Дорога, зглядно переїзд залізничних рейок, не був хоронений і не мав жадних позначень. Біля 20 дітей буле перевезені до шпиталю у тяжкому стані поранення. Поїзд їхав з великою швидкістю з Тель Авіву до Гайфи.

Фільм „Жнива розпачу"...

(Закінчення зі стор. 1)

уряду Канади.

Все це однак не було вистарчаючим, щоб покрити вповні кошти продукції фільму, яка виносила 250,000 дол., а в пляні комітету, як інформує д-р О. Винницький, є випустити цей фільм також в інших мовах крім англійської, в першу чергу у французькій, а відтак еспанській та німецькій.

Зокрема, на думку д-ра О. Винницького, є на часі еспаномовна версія фільму про Великий голод, щоб могти показати його в Південній Америці та тим остерегти населення перед совєтським гнетом, який може і їх зустріти, коли в їхніх країнах буде дальше зворот до комунізму.

Кожна однак інакомовна продукція фільму коштує великі гроші та тепер треба зібрати відповідні фонди, щоб такі продукції виконати.

Фільм „Жнива розпачу" ще загально не дуже відомий. Після його прем'єри у Торонто та Вінніпеґу осінню 1984 року; його показували лише у Монтреалі, Гамілтоні та в університетах на сході Канади.

В травні була прем'єра фільму в Ню Йорку, а літом та осінню будуть показувати його в західній Канаді і в ЗСА. Всі висвітлення фільму в Канаді відбуваються під патронатом КУК, інформує д-р О. Винницький, а на терені ЗСА будуть до того покликані в кожному більшому скупченні українців окремі комітети, так як це вже було в Ню Йорку, щоб запрошенням відповідних гостей та реклямою серед української спільноти зібрати якнайбільше число глядачів, а цим і якнайбільше фондів на покриття виробництва того фільму.

Довідуємося від д-ра О. Винницького, що для виконання фільму „Жнива розпачу" накручено 13 і ½ годин фільмового матеріялу, оригінал однак триває лише 55 хвилин і вибрано до цього найбільш цікаві та технічно добрі моменти, які можуть зробити враження на чужинецьку публіку, для якої цей фільм зладжений в першу чергу. Особливо узглянено у фільмі свідчення живучих ще свідків Великого голоду, які є найбільш переконливі для глядача.

Що фільм є справді переконливий, а при тому зразково виконаний технічно, найкращим доказом є те, що в квітні він дістав на фільмовому фестивалі в Ґюстоні, Тексас, золоту медалю в ділянці історично-документальних фільмів. Цей перший великий успіх „Жнив розпачу" потверджують також численні рецензії в канадській пресі, які показує наш гість з великою гордістю.

Саме цей позитивний відгук неукраїнських критиків, як і неукраїнської публіки, причинилися до того, що комітет, під головуванням проф. В. Яніщевського вже має договір із шкільною радою публічних шкіл Торотно та околиці, як такою ж радою в провінції Манітоба, щоб виготовити відповідні копії того фільму для висвітлення його у 45-хвилинних лекціях суспільних наук, які є обов'язкові у школах.

У середу, 15-го травня цього року фільм показували в Оттаві перед прем'єром Канади та членами його уряду, а незабаром його висвітлять в Ірляндії на тамошній телевізійній мережі.

Рівночасно йдуть переговори з німецькою телевізійною станцією та із телевізійною мережою у Великобританії, щоб і вони передавали перший професійний фільм про Великий голод.

Д-р О. Винницький розгортає перед нами усі ці широкі та амбітні пляни з такою скромністю немов це було б самозрозумілим, але ми слухаємо та радіємо в душі, що вкінці тим фільмом ми вийшли далеко поза власне ґетто і це завдячуємо добрим режисерам, продуцентам та групі ентузіястів, що взялася за таке діло.

Але „Жнива розпачу", хоч і призначені в першу чергу для чужинецької публіки, щоб її дати наявні докази совєтського злочину та вияснити нашу історію і трагічну долю, яка рівняється жидівському голокостові, мають величезне значення також для української спільноти, а особливо для молодого покоління.

Ми мали вже нагоду бачити враження, яке цей фільм робить на українських молодих глядачів і тому поділяємо думку нашого гостя, що копія того фільму зроблена на відеозаписі повинна бути в кожній українській школі та в кожній молодечій організації. На запит чи це можливе, дістаємо вияснення, що вже тепер можна випозичати такий відеозапис за 100 дол. або купувати на власність за 960 долярів.

У тих справах слід звертатися на адресу комітету: Ukrainian Famine Research Committe, 620 Spadina Ave., Toronto, Ont. M5S 2H4, Canada.

Прощаючись з гостем просимо його далі інформувати редакцію „Свободи" про долю фільму та його успіхи на міжнародній арені. Для нас і наших читачів це радість, а рівночасно і піднесення нашого самопочуття як спільноти.

РЕҐІОНАЛЬНІ БАНКОВІ зони є леґальними згідно з рішенням Верховного Суду. Компакт Нової Англії, згідно з яким стейти Массачусетс і Коннектикат дозволяють місцевим банковим компаніям набувати льокальні банки, був підтриманий голосуванням 8-0. Подібні банкові зони починають розповсюджуватись по цілій країні. Головною метою таких зон — є охороняти місцеві банки від можливого закупу їх великими банками в Ню Йорку.

У Ню Йорку відзначено 80-ліття Ю. Лавріненка

Ню Йорк (УВАН). — У неділю, 2-го червня ц.р. урочистою конференцією, яку спільно влаштували УВАН у ЗСА, Об'єднання Українських Письменників „Слово" і Видавництво „Сучасність", відзначено 80-ліття дійсного члена Академії, Юрія Лавріненка.

Проф. Петро Одарченко прочитав доповідь про життя і творчість ювілята, відзначивши його багатогранність: Лавріненко має понад 300 публікацій в галузі літературознавства і історії України, також публіцистичні статті. Його важливою працею є видана 1953 року англійською мовою праця „Український комунізм і совєтсько-російська політика щодо України (анотована бібліографія)". На цю книжку було багато рецензій і нею широко користуються історики. Головною працею Ю. Лавріненка доповідач вважає книжку „Розстріляне відродження" (видану 1959 року), яка містить статті про всіх українських письменників, що творили в роки відродження. Проф. Одарченко також згадав інші літературознавчі та критичні публікації Ю. Лавріненка, зокрема його праці про Тичину і його статті про творчість молодшої ґенерації українських поетів на еміґрації.

Юрій Тарнавський у своєму слові „Спомини про старшого друга", розповів як Ю. Лавриненко допомагав йому у перших кроках його поетичної творчости в 1950-их роках, допоміг видати книжку поезій. Взагалі був „батьком молодих поетів". Лариса Лавріненко дочка ювілята прочитала кілька його улюблених поезій Рильського та Тичини.

Закриваючи конференцію перший віцепрезидент Академії проф. Ярослав Білінський підкреслив широту діяльности Ю. Лавріненка, що припала на героїчний період буття української повоєнної еміґрації, яка прагнула познайомити західній світ з проблемами поневоленої України.

ЗАБАВА В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Ґрадуаційна забава стейтів Нової Англії відбудеться тут в суботу 22-го червня ц.р. На забаву що її організують Пласт і Пластприят, запрошують цілу громаду.

КАЗКА — ПАНТОМІМА В НЮАРКУ

Нюарк, Н.Дж. — Музичне дошкілля при Українському Музичному Інституті (УМІ) під проводом Марти Савицької запрошує усіх на казку — пантоміму „Манюсінька". Ця лісова фантазія відбудеться в неділю, 23-го червня ц.р., о год. 2:30 по полудні тут у гімнастичній залі св. Івана Хрестителя при Сенфорд авеню в Нюарку.

ТРИ НАУКОВЦІ 3 американських університетів отримали тепер нагороди по 130,000 долярів за свою працю в ділянці діяґнози і шукання ліків на недугу рака. Нагороди уфундувала фундація дослідів рака фірми Дженерал Моторс.

МАЛКОЛМ ФОРБС, американський видавець купив на ліцитації писанку зроблену ювілірною фірмою Фаберже для російського царя Миколая II у 1900 році. Писанка прикрашена дорогоцінними каменями та вложена в годинник і є одною з 54 подібних писанок, що були зроблені для царської родини. Форбс заплатив за писанку 1,76 мільйонів долярів. Форбс є відомий з того, що збирає ці писанки і тепер його збірка має їх вже 11, а в музеї у Москві знаходиться їх лише 10.

КОНЦЕРТ УЧНІВ З. МАРКОВИЧ

Філядельфія. — В суботу, 15-го червня ц.р., о год. 3-ій по полудні, відбудеться концерт учнів-студентів проф Зої Маркович. Концерт відбудеться тут в концертовій залі Zapf's Music Store, при 5249 Норт 5-ій вул. Програма включає сольо і дуети на два піяна Брамса, Шопена, Ліста, Шуберта та інших. Вступ на концерт вільний.

Ділимося сумною вісткою, що дня 10-го червня 1985 року, у пополудневих годинах, у шпиталі у Монтреалі, Канада, після тяжкої і довгої недуги упокоїлася в Бозі на 61-му році життя наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА І БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ з ВИННИЦЬКИХ ОРИЩУК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 12-го червня 1985 року.

Горем прибиті:

сини:
РОМАН з дружиною і дітьми
АДРІЯН
ЮРІЙ
брат — ВОЛОДИМИР ВИННИЦЬКИЙ з родиною
двоюрідна сестра — ЛЮБА СІКАЧОВСЬКА з родиною
двоюрідний брат — БОГДАН ҐАДА з родиною
та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 12-го червня 1985 року, відійшла у Вічність на 74-му році життя наша Найдорожча МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

ІРЕНА з РОНДЯКІВ НЕБЕЛЮК

ПАРАСТАС відправиться у похоронному заведенні Литвина, Union Funeral Home, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J., **у неділю, 16-го червня 1985 р., о год. 7-ій веч.**

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в понеділок 17-го червня 1985 р., о год. 9-ій ранку в тому ж заведенні, відтак у церкві св. Івана Хрестителя, 719 Sanford Ave., Newark, N.J. **і на** Hollywood Cemetery, Union, N.J.

Горем прибиті:

син — СЛАВКО
дочка — ДАРІЯ РІВЕЛА з мужем ЛУІС та дочка ХРИСТИНА
Родина РОНДЯКІВ, ТУРЯНСЬКИХ
та ближча і дальша Родина в Америці і Україні

Полковник...

(Продовження зі стор. 2)

прохав негайно повідомити польське правління про те, що арештований С. Штайгер — невинний, та що атентат на президента виконував він з рамени УВО. Не спішно було німецьким урядовим чинникам як також і польським звільнити невинного, і у Львові продовжувався процес над С. Штайгером. Нарешті після наполегливих домагань Теофіла Ольшанського та всіх старань одновірців С. Штайгера, його звільнено з арешту, та з тим врятовано жидівське населення Львова від неминучих погромів польської вулиці.

Про Теофіла Ольшанського та про Україну довго гомоніли на шпальтах світової преси. Ціль УВО здійснено. Берлінська преса друкувала на протязі довшого часу спогади Т. Ольшанського, який в цей час кінчав німецьку старшинську школу у тім же місті, що її закінчив у ранзі сотника з відзначенням. Згодом його вислано на Кубу, звідки колишній бойовик УВО переїхав до Гондурасу, де у цей час ліві революціонери загрожували урядові президента Коліндреса. Після ограбування революціонерами Теофіла та вбивстві його друга, сотник Теофіл Ольшанський зголосився у місті Прогресо до державної армії, де доручено йому хоругов та признано рангу хорунжого.

І ось, коли несподівано революціонери заатакували залізничний двірець та розпочали загальний наступ, у серці хорунжого Теофіла „заграла" козацька кров його матері. Він блискавично „на власну руку" обійняв команду над здеморалізованою армією, командувачі якої безжурно спали у приватних домівках, відбив атаку революціонерів, поміж якими, як здогадуються, були вже тоді червоні інструктори, і повів протинаступ. Його стратегія увінчалася повним успіхом і революціонери панічно покинули місто. Рознеслася слава про молодого самозванця-командувача українця (козака) і сам міністер війни прибув щоб познайомитись з Теофілом та висловити йому свої ґратуляції.

(Продовження буде)

Квіти для мами

(Враження з ширших сходин 47-го Відділу СУА в Рочестері)

У неділю, 19-го травня ц.р., ми зійшлися на звичайні, заповіджені Управою СУА, місячні ширші сходини членок. На залі — гарно застелений стіл, на ньому зі смаком оформлена китиця гвоздиків, а перед нею маленька ікона Божої Матері з Дитятком Ісусом на руках. Збоку, на підносі — жмут малих китичок квітів, жовтих гвоздиків. Кожна з нас дивувалася і одна одної питалася: „Кому ці квіти? Що за оказія?" На відповідь не треба було довго чекати, бо сходини почалися точно в призначений час.

Голова Відділу Ірина Руснак відкрила сходини піснею-молитвою „Боже, вислухай благання" і проголосила, що сходини будуть присвячені членкам-сеньйоркам нашого Відділу, які своєю довголітньою працею для добра нашої української громади й різними жертвенними вчинками для потреб українського народу заслужили собі на відзначення. До тих вибранців належали такі наші мами-виховниці, примірні громадянки, членки нашого Відділу: Пелягія Кулик, Татіяна Мотика, проф. Олена Гадзінська, Марія Залітач, Надія Бабюк, проф. Стефанія Залітач. Усі вони в такому порядку були викликані головою і зайняли свої почесні місця за столом.

Після цього культурно-освітня референтка Ростислава Стеців відчитала чудово опрацьований реферат, присвячений українській матері. Реферат був опрацьований на історичних, літературних і громадських джерелах і віддзеркалював українську матір в різних моментах нашого історичного, суспільного і родинного життя. Про безмежну любов української мами, її жертвенну любов у вихованні дитини, про геройство пожертви своїх синів для боротьби за волю України, про силу її благословення, уділеного дітям, про мовчазні і болючі терпіння, які переносила, про самотність в наслідок утрати своїх дітей з різних причин — все це є увіковічнене в українських історичних думах, поезії, піснях, оповіданнях. В українській спільноті мама завжди була і є окружена авреолею пошани, любови і вдячности за її велику ролю в житті нашої родини і нашого народу. Реферат був короткий, але незвичайно зворушливий, бо був ілюстрований уривками з літературних творів.

Після доповіді референтка суспільної опіки Таня Шутер розповіла про заслугу кожної відзначеної мами і про її особистий вклад у виховну і громадську роботу. Одній із відзначених — Марії Залітач, голова висловила спеціяльне признання за те, що вона посвячувала багато часу і праці для дітей нашої „Світлички" на протязі багатьох років, для яких вона справді була мамою. Голова призначила велику китицю квітів, що була на столі, для Марії Залітач. Крім того голова удекорувала всіх шістьох відзначених матерів гарними китичками квітів, які приготовила Мирослава Приймак. На закінчення пороблено знимки, щоб мати пам'ятку з таких зворушливих та оригінальних сходин.

Сидять (зліва): Пелагія Кулик, Татіяна Мотика, Олена Гадзінська, Марія Залітач, Надія Бабюк; стоїть культурно-освітня референтка Ростислава Стеців. Стоять (зліва): Тетяна Шутер — референтка суспільної опіки, Ірина Руснак — голова, Ірина Михайлюк — секретарка.

Після офіційного закриття ми ще довго ділилися враженнями при каві та солодкому.

Мгр Анастасія М. Смеречинська

В Баффало померла Анна Ґайдичук

Справді, аж моторошно стає, коли спокійну громаду навістить чорна смерть з косою, і у своєму поспіху косить безжалісно й безпощадно, не перебираючи — молодий, старший, заслужений чи звичайний громадянин.

На Божих оселях — цвинтарях, чим раз то більше виростають свіжі могили. Вони, немов живі, немов промовляють...

В дні 20-го квітня ц.р. Бог покликав до себе „там, де немає ні болю, ні печалі" бл.пам'яті Анну Ґайдичук. Покійна, з дому Лаврів, народилася 14-го липня 1895 року в селі Тишківці, повіт Городенка — на Покутті. Учительський семінар закінчила в Коломиї і як молода початкуюча учителька почала учителювати у своєму рідному селі, і на цій посаді вдержалась аж до розвалу Польщі, до 1939 року. З приходом большевиків вона далі пробувала учителювати, та коли большевики почали переслідувати її батька сільського господаря та столяря, вона зі своїм чоловіком Михайлом, який працював в адвокатській канцелярії д-ра Касіяна в Городенці, покинула рідну землю, виїхавши на еміґрацію і зупинилася в таборі для переміщених осіб у французькій зоні в Ляндеку, Австрія.

До міста Баффало прибули вони в 1950 році, де чоловік її працював фізично на різних станках, а св.п. Анна 10 років працювала прибиральницею у шпиталі. В році 1974 відійшов у вічність її чоловік і вона залишилася самітною з невиличимою тяжкою хворобою артриту хребетного стовпа.

Хвороба артриту навістила її ще у молодості; вона почала лікуватись в джерельних купелях Черча біля Рогатина. Цікаво було слухати минувшину молодих літ покійниці. Як молоденька учителька, енергійна працювала для освідомлення рідного села та околиць, з виступами просвітних театральних гуртків приїжджала до Городенки. Одного разу, коли польські шкільні шовіністи перекинули її в інше віддалене село, селяни рідного села Тишківець бунтом вимогли її поворот — „ми хочемо з поворотом нашу рідну паню учительку".

Вона була знаменитим психологом життя селян, вона знала селянську душу, знала його здорову мудру думку — філософію. Часто згадувала приходство та отця пароха Степана Шухевича, який втішався великою пошаною серед селян та українських, а то і польських громадян міста Городенки та околиці. З захопленням та гордістю висловлювалась про Романа Шухевича (ген. Т. Чупринку), який в час шкільних ферій, бувши студентом університету, навідувався до свого вуйка о. Степана. Він був справжнім джентльменом, людиною тонкої інтеліґенції", говорила А. Ґайдичук. Його культурна поведінка звертала увагу всіх. З приїздом його ціла родина немов святочно празникувала.

В Баффало покійна А. Ґайдичук у винаймленому кутикові проживала самітно, дуже скромно. Хоч хвороба згинала її до половини, вона змагалась та не піддавалась, часто мандруючи вулицею у святу неділю, прямувала до церкви, де звичайно знайомі люди її підбирали автом.

Однак, останніми роками її фізичний стан погіршився. Треба було перейти шпитальне лікування, а потім деякий час перебувала в старечому домі, який зробив на покійну пригнічуюче враження. Рештками сил вона знову повернулась до свого кутика, який був її радістю та цілим світом. В ньому вона зачитувалася українськими газетами, журналами, книжками. Часто відвідували її близькі приятелі та служили їй добрим ділом — послугами. Дехто, між ними й я прозивали її добродійкою. На таку пошану і признання Покійна заслужила своїми шляхетними прикметами — вона в розмовах ніколи нікого не понижувала, не обмовляла. Ясністю здорового погляду на життя та думки все була вирозумілою до людських слабощів. Не жалілась і не нарікала на життя, на хворобу. До останнього дня працювала для своєї церкви, провадила списки церковних щомісячних датків. З подиву гідною чистотою та педантством провадила своє хатнє господарство. До останнього віддиху вірила, що з приходом весни та літа прийдуть нові фізичні сили, і все буде краще.

Над відкритою могилою повівав прапор, якому вона повинувалася як членка 49-го відділу Союзу Українок. В імені цього Відділу попрощала її Ярослава Борачок. Свіжу могилу огорнули теплі проміння сонця. Кінцеві похоронні обряди закінчилися співом жалобної пісні „Вічная пам'ять".

У своєму завіщанні св.п. Анна Ґайдичук призначила гроші на церкву та бідних в Арґентині, сиротинець у Філядельфії, на наукові цілі, при цьому не забула ні рідних, ані кревних.

Ярослав Пришляк

Подружжя...

(Закінчення зі стор. 2)

телями. І цікаво, що олійні її картини прибирають лагідні кольористичні прикмети малювання пастелею. Оте гармонійне, стоноване враження від її барвистости залишається навіть при засаднично зовсім яскравій основі картин. Пастелевий характер її кольорів, це панівна тонація виставки. Починаючи з ультрамарини і фіолету почерез темну зелень переходить її наснага кольориту до чим раз ясніших і ніжніших наверстувань, кінчаючи блакитно чи рожевобілим відлунням.

Фігури малює Зоя зрідка, а її улюблений жанр дуже жіночий — ви вгадали — квіття. Оця квітистість пов'язана часто з мистецьким символізмом, а цей знову з музичними, дзвінкими заголовками. Наприклад, „Пасакалія і фуга", це одна з її найкращих праць у веселковій гамі, де якби стрічки чи довге острокінчасте листя та квіти в'ються вгору. Символічне „А капелля" знову в пастелевому зображенні рожево-фіолетна фантазія на синявому тлі, з хрестом справа. Або „Город Вілі" досконалий у темно зеленому схопленні, де пишаються водні лілеї, орхідеї та інші розквітлі вигадливости. З релігійної тематики мали ми тут, може психологічно не зовсім переконливе портретне представлення погруддя „Терпіння св. Марини" в темно синій і зеленій натузі; обличчя не зовсім терпляче, зате з цікавою ясною буйноквітчастою авреолею. Символічним було оригінальне „Благословення", де допоясна, велика жіноча постать із витягненою рукою, благословляє дві маленькі постаті напереді, за ними море з вітрильником, і знову з людськими постатями, а за морем, церква, якби св. Софія. „Брак друга", це щераз блакитна символіка у формі квітів, що пнуться вгору. Принадні були три її дійсні пастелі, з яких приманював до себе серпанковий „Присмерк" з блимаючою свічкою посеред білосірих хвиль туману чи диму, що клубиться на блакитному фоні.

Чоловік Зої, О. Красновський, уродженець Аральська, випускник Мистецької школи Сєрова в Ленінґраді, де він брав участь і в виставках, як теж у Москві. Тепер виставляє у ЗСА. Коли йдеться про малярство, то це подружжя — зовсім різні індивідуальності. Красновський, крім олії, малює залюбки акварелею, а теж пастелею, крейдкою, санґіною. Він радше портретист, як це можна зразу ствердити, оглядаючи його „Автопортрет із сином" (олія) чи профіль дружини „Зоя" (акварелля і крейдка). Власний портрет — переконливий, сина — не зовсім. А далі висів бездоганний, цеглястої барви (саґіна) знову „Автопортрет". Один з портретів виконаний пастелею — затемний. „Сергій", портретик акварелею, приємний. Привертала увагу глядача „Мертва природа з палетою" (олія), де лежало малярське знадіб'я, як пензлі, рами, горнятко, тощо, в сіро-синьому кольориті. Було тут ще і кілька урбаністичних акварельок.

Великим переоченням мистців було цінування картин тією самою міркою, що і в американських ґалеріях на Медисон авеню. Такі ціни тільки відстрашували непотрібно українських покупців. Крім наших глядачів, виставку відвідало більше число і не-українців.

Виставка, а передусім твори Зої, залишили по собі у кожного дуже додатнє враження.

Досягнення ще однієї українки

Нашій спільноті прибула ще одна талановита людина — Діяна Уляна Дергак, дочка Зенона і Ярослави Гердак. Діяна народилась в Баффало, Н.Й., там закінчила в 1974 року українську народну школу св. Миколая і здала матуральний іспит з українознавства в 1978 році. Від раннього дитинства була членкою УН-Союзу і належала до баффалівської станиці Пласту. На пластовому таборі „Новий Сокіл" відбула літні таборування, а тоді опікувалась наймолодшими пластунками, виявляючи при тому чималі провідницькі і педагогічні здібності. Вже як середньошкільниця Діяна виявила чималі журналістичні нахили, як і талант у графіці. Як студентка баффалівського Стейтового університету, вона видала в 1979 році малу публікацію „В леті", яку сама прикрасила вдалими графіками. В тому ж році Діяна була вибрана студентською організацією дирекоркою студентських проблем, а рік пізніше вже була віцепрезиденткою цієї організації. У травні 1982 році здобула на баффалівському університеті бакалярват з політичних наук з почестю „кум лявде", однак, це її не вдоволило. Вона студіювала далі. Діяла як організаторка всяких фестивалів, концертів тощо по цілій Америці, від Каліфорнії до Баффало. Продовжувала свої правні студії, набирала приктичних знань у великих юридичних фірмах у Тексасі, Мехіко та інших. Вона познайомилася з різними розумінням законности і практичною розв'язкою правних проблем. Це заставило її взятися за працею дослідниці. Діяна закінчила в травні 1985 правничі студії у Баффало, а тепер готується до іспиту для членства в палаті адвокатів, що має відбутися в липні ц.р. Після того вона плянує активно взятися до праці в українському громадському житті.

Діяна Уляна Дергак

Можна сподіватися, що українська спільнота радо прийме цю молоду і здібну людину та дасть їй змогу широко розгорнути крила, що рвуться до лету для нашого спільного добра.

З. С.